

Raport Badawczy

RB/1/2008

Research Report

**Wyznaczanie uporządkowań
n obiektów**

H. Bury, D. Wagner

**Instytut Badań Systemowych
Polska Akademia Nauk**

**Systems Research Institute
Polish Academy of Sciences**

POLSKA AKADEMIA NAUK

Instytut Badań Systemowych

ul. Newelska 6

01-447 Warszawa

tel.: (+48) (22) 3810100

fax: (+48) (22) 3810105

Kierownik Pracowni zgłaszający pracę:
Prof. dr hab. inż. Janusz Kacprzyk

Warszawa 2008

WYZNACZANIE UPORZĄDKOWAŃ n OBIEKTÓW

1. Wprowadzenie

Rozpatrzmy uporządkowanie zawierające n pozycji. Jeżeli przyjmiemy, że między kolejnymi elementami tego uporządkowania mogą zachodzić tylko dwie relacje: $\succ$ lub $\approx$, to liczba możliwych struktur pozycji, jakie można utworzyć za pomocą tych relacji z obiektów znajdujących się na danych pozycjach jest równa 2^{n-1} . Liczba pozycji zajmowanych przez znaki relacji w tym uporządkowaniu wynosi $(n-1)$. Na danej pozycji może występować tylko jedna z dwóch postaci relacji, tzn. $\succ$ lub $\approx$. Wyjaśnia to rysunek 1.

Rys. 1

Zatem, dla różnych n mamy następujące liczby możliwych struktur pozycji

$n=2$	$n=3$	$n=4$	$n=5$	$n=6$
$L_2=2$	$L_3=4$	$L_4=8$	$L_5=16$	$L_6=32$

(1)

Należy podkreślić, że nie jest to liczba wszystkich możliwych uporządkowań n obiektów a jedynie liczba struktur pozycji uzyskanych przy założeniu, że na n pozycjach stoją konkretne obiekty $O_{i_1}, \dots, O_{i_n}$.

Przykład 1.

Założymy, że $n=5$ oraz że struktura uporządkowania jest następująca

$$O_{i_1} \approx O_{i_2} \succ O_{i_3} \approx O_{i_4} \succ O_{i_5}, \quad (2)$$

$$\text{co możemy również zapisać w postaci } (O_{i_1}, O_{i_2}), (O_{i_3}, O_{i_4}), O_{i_5}. \quad (3)$$

Liczba uporządkowań zachowujących strukturę (2) jest równa $\binom{5}{2} \cdot \binom{3}{2} = 10 \cdot 3 = 30$. Pierwszą

parę obiektów równoważnych można bowiem wybrać na $\binom{5}{2}$ sposobów drugą zaś na $\binom{3}{2}$

sposobów. Wybranie czterech obiektów determinuje wybór piątego.

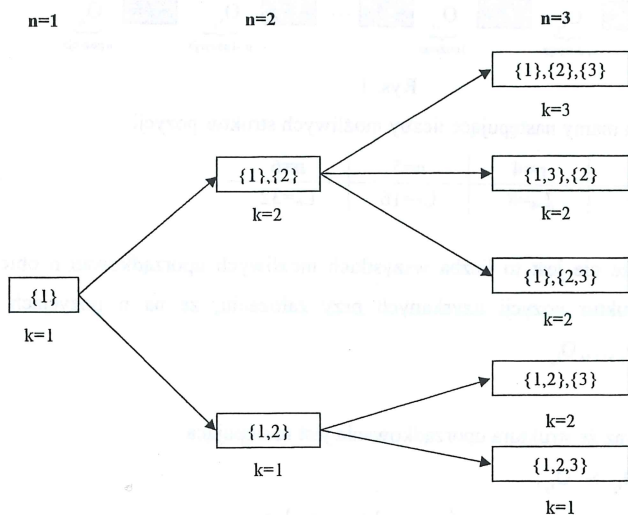
Wydaje się, że przedstawianie uporządkowań poprzez podanie pozycji i wskazanie, które obiekty są równoważne, pozwala w przejrzysty sposób wyznaczać liczbę uporządkowań danego typu. Przy zastosowaniu tego podejścia rozpatrywane uporządkowanie należy zapisać jak następuje: (1, 2), (3, 4), 5, (4)

gdzie 1, 2, 3, 4, 5 oznaczają numery pozycji, zaś w nawiasach - zgodnie z zapisem (3) - ujęto pozycje, na których stoją obiekty równoważne.

W Załączniku 1 podano zapis wszystkich możliwych struktur pozycji odpowiednio dla $n=3, 4, 5, 6$ i 7 oraz podano liczby uporządkowań odpowiadających każdej ze struktur. Ich suma, dla ustalonego n jest równa sumie wszystkich uporządkowań obiektów.

Inne podejście do zadania wyznaczania uporządkowań n obiektów polega na generowaniu podziałów zbioru n -elementowego na k bloków, $k=1, \dots, n$.

Sposób tworzenia podziałów zbioru n elementów na k bloków dla $n=3, k=1, \dots, 3$, przedstawiono na rysunku 2 ([Lipski], [Libura, Sikorski]).

Rys. 2

Liczba wszystkich możliwych podziałów zbioru n -elementowego na k bloków, jest nazywana n -tą liczbą Bella i oznaczana B_n . Jedną z zależności definiujących liczbę Bella jest następująca [Lipski] $B_n = \sum_{k=0}^n S(n, k)$, gdzie $S(n, k)$ jest liczbą Stirlinga drugiego rodzaju.

Liczby Bella można również wyznaczać z zależności rekurencyjnej $B_{n+1} = \sum_{i=0}^n \binom{n}{i} B_i$, przyjmując $B_0=1$ [Lipski].

Wartości liczb Bella dla $n=1, \dots, 7$ są następujące:

n	1	2	3	4	5	6	7
B_n	1	2	5	15	52	203	877

Zasada tworzenia podziałów zbioru n -elementowego na bloki k -elementowe może być przydatna przy generowaniu wszystkich możliwych uporządkowań zbioru n elementów.

W pierwszym kroku generowane są wszystkie typy uporządkowań rozumiane jako wszystkie możliwe podziały zbioru n -elementowego; jest ich B_n . Pewnym ułatwieniem jest spostrzeżenie, że element n może być dodany do danego podziału zbioru $(n-1)$ elementów na k bloków na $(k+1)$ sposobów.

W następnym kroku dla każdego podziału zbioru n -elementów wyznacza się wszystkie permutacje bloków.

W Załączniku 2 przedstawiono wszystkie podziały zbioru n elementów (tzn. typy uporządkowań) dla $n=3, 4, 5$ i 6 oraz podano liczbę permutacji dla każdego typu. Ich suma, dla ustalonego n , jest równa liczbie wszystkich możliwych uporządkowań zbioru n obiektów.

Liczbę wszystkich możliwych uporządkowań (w tym również zawierających elementy równoważne) zbioru n obiektów oznaczmy przez s_n . Można wykazać, że

$$s_n = \sum_{k=1}^n s_{nk}, \text{ gdzie } s_{nk} = k! S(n, k), \quad (5)$$

symbol $S(n, k)$ oznacza liczby Stirlinga drugiego rodzaju [Lipski, Marek].

Wiadomo [Lipski, Marek], że dla liczb Stirlinga drugiego rodzaju zachodzą następujące zależności

$$\begin{aligned} S(n, n) &= 1 & \text{dla } n \geq 0 \\ S(n, 0) &= 0 & \text{dla } n > 0 \end{aligned} \quad (6)$$

$$S(n, k) = S(n-1, k-1) + kS(n-1, k) \text{ dla } 0 < k < n \quad (7)$$

Dla zbioru $(n+1)$ obiektów liczba wszystkich uporządkowań jest równa (5)

$$s_{n+1} = \sum_{k=1}^{n+1} k! S(n+1, k). \quad (8)$$

Korzystając z wzoru (7) mamy

$$S(n+1, k) = S(n, k-1) + kS(n, k) \quad (9)$$

skąd

$$s_{n+1} = \sum_{k=1}^{n+1} k! S(n+1, k) = \sum_{k=1}^{n+1} k! [S(n, k-1) + kS(n, k)] = \sum_{k=1}^{n+1} k! S(n, k-1) + \sum_{k=1}^{n+1} k! k S(n, k). \quad (10)$$

Na podstawie (5) i (7) mamy

$$\begin{aligned}
s_n &= \sum_{k=1}^n k! S(n, k) = \sum_{k=1}^n k! [S(n-1, k-1) + kS(n-1, k)] \\
&= \sum_{k=1}^n k! S(n-1, k-1) + \sum_{k=1}^n k! k S(n-1, k) = \sum_{k=1}^{n-1} (k+1)! S(n-1, k) + \sum_{k=1}^{n-1} k! k S(n-1, k)
\end{aligned} \tag{11}$$

bowiem $S(n, k)$ jest określone dla $0 \leq k \leq n$. Mamy więc

$$s_n = \sum_{k=1}^{n-1} [(k+1)! + k!k] S(n-1, k) = \sum_{k=1}^{n-1} k!(2k+1) S(n-1, k). \tag{12}$$

Przykład 2.

Zastosujemy wzór (12) dla przypadku $n=4$. Mamy wtedy

$$s_4 = \sum_{k=1}^3 k!(2k+1) S(3, k) = 1!3S(3,1) + 2!5S(3,2) + 3!7S(3,3) = 3 \cdot 1 + 10 \cdot 3 + 42 \cdot 1 = 75. \tag{13}$$

Mamy również

$$\begin{aligned}
s_{n+1} &= \sum_{k=1}^{n+1} k! S(n+1, k) = \sum_{k=1}^n k! S(n+1, k) + (n+1)! S(n+1, n+1) \\
&= (n+1)! + \sum_{k=1}^n k! S(n+1, k) = (n+1)! + \sum_{k=1}^n k! [S(n+1, k-1) + kS(n, k)]
\end{aligned} \tag{14}$$

bowiem $S(n+1, n+1) = 1$.

Zatem

$$\begin{aligned}
s_{n+1} - s_n &= (n+1)! + \sum_{k=1}^n [k! S(n, k-1) + k! k S(n, k) - k! S(n, k)] \\
&= (n+1)! + \sum_{k=1}^n [k! S(n, k-1) + k!(k-1) S(n, k)] \\
&= (n+1)! + \sum_{k=1}^n k! [S(n, k-1) + (k-1) S(n, k)]
\end{aligned} \tag{15}$$

Przykład 3.

Zastosujemy wzór (15) do obliczenia różnicy między liczbą uporządkowań dla zbiorów pięciu i czterech obiektów. Mamy

$$\begin{aligned}
s_5 - s_4 &= 5! + \sum_{k=1}^4 k! [S(4, k-1) + (k-1) S(4, k)] \\
&= 5! + S(4,0) + 2! [S(4,1) + S(4,2)] + 3! [S(4,2) + 2S(4,3)] + 4! [S(4,3) + 3S(4,4)]
\end{aligned} \tag{16}$$

Wiedząc, że $S(4,0) = 0$ oraz, że $S(4,4) = 1$ otrzymujemy

$$s_5 - s_4 = 5! + 2!S(4,1) + (2!+3!)S(4,2) + (3!+2+4!)S(4,3) + 4! \cdot 3. \quad (17)$$

Wiadomo również, że [Lipski, Marek] $S(4,1) = 1$, $S(4,2) = 7$ oraz $S(4,3) = 6$.

A zatem otrzymujemy

$$s_5 - s_4 = 120 + 2 + 8 \cdot 7 + 36 \cdot 6 + 72 = 466. \quad (18)$$

Wiadomo, że $s_4 = 75$ czyli $s_5 = 541$.

Stosując postępowanie przedstawione w przykładzie 3, to znaczy sumując współczynniki przy tych samych liczbach $S(n, k)$ oraz uwzględniając, że $S(n, n) = 1$ wzór (15) można zapisać w postaci

$$\begin{aligned} s_{n+1} - s_n &= (n+1)! + \sum_{k=1}^n [k! + (k-2)(k-1)!] S(n, k-1) + n!(n-1) \\ &= (n+1)! + 2 \sum_{k=1}^n (k-1)!(k-1) S(n, k-1) + n!(n-1) \\ &= 2n!n + 2 \sum_{k=1}^n (k-1)!(k-1) S(n, k-1) \end{aligned} \quad (19)$$

Podstawiając $k'=k-1$ oraz uwzględniając, że $S(n, 0) = 0$ oraz $S(n, n) = 1$ otrzymujemy

$$s_{n+1} - s_n = 2n!n + 2 \sum_{k=1}^{n-1} k!k S(n, k) = 2 \sum_{k=1}^n k!k S(n, k). \quad (20)$$

Przykład 4.

Stosując wzór (20) mamy

$$\begin{aligned} s_5 - s_4 &= 2 \sum_{k=1}^4 k!k S(n, k) = 2[S(4,1) + 2!2S(4,2) + 3!3S(4,3) + 4!4S(4,4)] \\ &= 2(1 + 4 \cdot 7 + 18 \cdot 6 + 96) = 2(1 + 28 + 108 + 96) = 466 \end{aligned} \quad (21)$$

Wiedząc, że $s_4 = 75$ otrzymujemy $s_5 = 75 + 466 = 541$.

Biorąc pod uwagę, że $S(n, k)$ można także zapisać w postaci [Lipski, Marek]

$$S(n, k) = \frac{1}{k!} \sum_{j=0}^k (-1)^j \binom{k}{j} (k-j)^n \quad (22)$$

mamy

$$s_{n+1} - s_n = 2 \sum_{k=1}^n k!k \frac{1}{k!} \sum_{j=0}^k (-1)^j \binom{k}{j} (k-j)^n = 2 \sum_{k=1}^n k \sum_{j=0}^k (-1)^j \binom{k}{j} (k-j)^n. \quad (23)$$

Założymy, że mamy dane uporządkowanie dla n obiektów. Zgodnie z wzorem (5) liczba wszystkich uporządkowań jest równa s_n .

Jeżeli zwiększymy liczbę obiektów o 1, to liczba s_{n+1} może być wyliczona następująco.

Jeden składnik liczby s_{n+1} jest równy

$$(n+1)s_n \quad (24)$$

bowiem w s_n uporządkowaniach $(n+1)$ obiektów będzie mogło zajmować o jedną pozycję więcej.

Drugi składnik liczby s_{n+1} można określić jak następuje.

Jeżeli na przedostatniej i ostatniej (dodanej) pozycji stoi para obiektów równoważnych, to liczba nowych uporządkowań jest równa, zgodnie ze wzorem (5)

$$\binom{n+1}{2} \sum_{k=1}^{(n+1)-2} k! S(n-1, k) = \binom{n+1}{2} \sum_{k=1}^{n-1} k! S(n-1, k). \quad (25)$$

Jeżeli trzy ostatnie (wraz z dodaną) pozycje zajmuje trójka obiektów równoważnych, to liczba nowych uporządkowań jest równa

$$\binom{n+1}{3} \sum_{k=1}^{n-2} k! S(n-2, k). \quad (26)$$

Tę procedurę należy powtarzać aż do uzyskania uporządkowania zawierającego $(n+1)$ obiektów równoważnych.

Mamy zatem

$$\begin{aligned} s_{n+1} &= s_n(n+1) + \sum_{\ell=2}^{n+1} \binom{n+1}{\ell} \sum_{k=0}^{n+1-\ell} k! S(n+1-\ell, k) = \sum_{\ell=0}^{n-1} \binom{n+1}{n+1-\ell} \sum_{k=0}^{\ell} k! S(\ell, k) \\ &= \sum_{\ell=0}^{n-1} \binom{n+1}{\ell} \sum_{k=0}^{\ell} k! S(\ell, k) \end{aligned} \quad (27)$$

Przykład 5.

Dla $n=4$ mamy – uwzględniając, że $\binom{5}{0} = \binom{5}{5}$ oraz $\binom{5}{1} = \binom{5}{4}$

$$\begin{aligned} s_5 &= s_4 \cdot 5 + \binom{5}{0} 0! S(0,0) + \binom{5}{1} 1! S(1,1) + \binom{5}{2} [1! S(2,1) + 2! S(2,2)] \\ &+ \binom{5}{3} [1! S(3,1) + 2! S(3,2) + 3! S(3,3)] = 75 \cdot 5 + 1 + 5 \cdot 1 + 10 \cdot 3 + 10 \cdot 13 = 541 \end{aligned} \quad (28)$$

bowiem $S(0,0) = S(1,1) = S(2,2) = S(3,3) = 1$; $S(2,1) = 1$; $S(3,1) = 1$; $S(3,2) = 3$.

2. Oszacowanie liczby uporządkowań

W pracy [Bailey] podano oszacowanie liczby możliwych uporządkowań n obiektów przy założeniu, że w uporządkowaniach mogą występować obiekty równoważne. Liczbę tę oznaczamy jako $\bar{s}_n$. Bailey wykorzystał wyniki uzyskane przez J.P. Barthelemy'ego [Barthelemy]. Postać tego oszacowania jest jak następuje

$$\bar{s}_n = \frac{n!}{2(\log 2)^{n+1}} + o((n-1)!). \quad (29)$$

W pracy tej wykazano, że dla $1 \leq n \leq 15$ $\bar{s}_n$ jest liczbą całkowitą najbliższą do podanego oszacowania.

Określimy związek między oszacowaniami dla n i $(n+1)$ przy ograniczeniu $1 \leq n \leq 15$. Mamy

$$\bar{s}_{n+1} = \frac{(n+1)!}{2(\log 2)^{n+2}} = \frac{(n+1)}{\log 2} \bar{s}_n. \quad (30)$$

Jeżeli przyjąć, że $\log 2 = 0,693147$, to wzór (30) przybiera postać

$$\bar{s}_{n+1} = \frac{(n+1)}{\log 2} \bar{s}_n = 1,442695(n+1)\bar{s}_n. \quad (31)$$

Dla $n=1, \dots, 7$ mamy następujące oszacowania

$$\begin{aligned} n=1 \quad \bar{s}_1 &= \frac{1}{2 \cdot (0,693147)^2} = 1,040626 & s_1 - \bar{s}_1 &= -0,040686 \\ n=2 \quad \bar{s}_2 &= \frac{2!}{2 \cdot (0,693147)^3} = 3,002686 & \approx 3 & s_2 - \bar{s}_2 &= -0,002786 \\ n=3 \quad \bar{s}_3 &= \frac{3!}{2 \cdot (0,693147)^4} = \frac{3}{0,230835} = 12,996296 & \approx 13 & s_3 - \bar{s}_3 &= 0,003704 \\ n=4 \quad \bar{s}_4 &= \frac{4!}{2 \cdot (0,693147)^5} = \frac{12}{0,160003} = 74,998594 & \approx 75 & s_4 - \bar{s}_4 &= 0,001406 \\ n=5 \quad \bar{s}_5 &= \frac{5!}{2 \cdot (0,693147)^6} = \frac{60}{0,110906} = 540,998684 & \approx 541 & s_5 - \bar{s}_5 &= 0,001316 \\ n=6 \quad \bar{s}_6 &= \frac{6!}{2 \cdot (0,693147)^7} = \frac{360}{0,076874} = 4682,987746 & \approx 4683 & s_6 - \bar{s}_6 &= 0,012254 \\ n=7 \quad \bar{s}_7 &= \frac{7!}{2 \cdot (0,693147)^8} = \frac{2520}{0,053285} = 47292,859154 & \approx 47293 & s_7 - \bar{s}_7 &= 0,140846 \end{aligned} \quad (32)$$

3. Dekompozycja liczb Stirlinga drugiego rodzaju

Stosując wzór (7) można dokonywać rozkładu liczby $S(n, k)$ na sumy składników o zmniejszonej liczbie n i różnych wartościach k .

Mamy bowiem

$$S(n, k) = S(n-1, k-1) + kS(n-1, k) \quad (33)$$

$$= S(n-2, k-2) + [k + (k-1)]S(n-2, k-1) + k^2S(n-2, k) \quad (34)$$

$$= S(n-3, k-3) + [k + (k-1) + (k-2)]S(n-3, k-2) + \{[k + (k-1)](k-1) + k^2\}S(n-3, k-1) + k^3S(n-3, k) \quad (35)$$

$$= S(n-4, k-4) + [k + (k-1) + (k-2) + (k-3)]S(n-4, k-3) + \{[k + (k-1)](k-1) + [k + (k-1) + (k-2)](k-2) + k^2\}S(n-4, k-2) + \{[k + (k-1)](k-1) + k^2\}(k-1) + k^3\}S(n-4, k-1) + k^4S(n-4, k) \quad (36)$$

Ze wzorów (33) ÷ (36) bezpośrednio wynika, że liczbę $S(n, k)$ można zapisać w postaci

$$S(n, k) = a_{\ell}^{\ell}S(n-\ell, k-\ell) + a_{\ell-1}^{\ell}S[n-\ell, (k-\ell)+1] + a_{\ell-2}^{\ell}S[n-\ell, (k-\ell)+2] + \dots + a_1^{\ell}S[n-\ell, (k-\ell)+\ell-1] + a_0^{\ell}S[n-\ell, (k-\ell)+\ell] \quad (37)$$

Wprowadzając nowe zmienne

$$n' = n - \ell \quad k' = k - \ell \quad (38)$$

wzór (37) można zapisać w postaci

$$S(n, k) = a_{\ell}^{\ell}S(n', k') + a_{\ell-1}^{\ell}S(n', k'+1) + \dots + a_1^{\ell}S(n', k'+\ell-1) + a_0^{\ell}S(n', k'+\ell) = \sum_{j=0}^{\ell} a_{\ell-j}^{\ell}S(n', k'+j) \quad (39)$$

Mamy również

$$S(n'-1, k'-1) = \sum_{j=0}^{\ell+1} a_{\ell+1-j}^{\ell+1}S(n'-1, k'-1+j). \quad (40)$$

Wzór (40) można uzyskać z wzoru (39) zapisując każdy z jego składników przy użyciu wzoru (7). Powstaje zatem pytanie, jaka jest zależność między współczynnikami $a_{\ell-j}^{\ell}$ i $a_{\ell+1-j}^{\ell+1}$.

Można wykazać, że

$$a_{\ell+1-j}^{\ell+1} = a_{\ell+1-j}^{\ell}[k - (\ell+1) + j] + a_{\ell-j}^{\ell}, \quad j = 1, \dots, \ell+1, \quad (41)$$

$$\text{gdzie } a_{\ell+1-j}^{\ell} = 0 \quad \text{dla } j \leq 0. \quad (42)$$

Można również wykazać, że współczynniki stojące przy poszczególnych składnikach wzoru (37) dają się zapisać w postaci

$$a_{\ell-t}^{\ell} = \sum_{v_0, \dots, v_{\ell-t}} k^{v_0} \dots [k - (\ell-t)]^{v_{\ell-t}} \quad t = 0, \dots, \ell, \quad (43)$$

$$\text{gdzie } \sum_{j=0}^{\ell-t} v_j = t. \quad (44)$$

Przykład 6.

Zgodnie z wzorem (41)

$$a_3^4 = a_{3+1-1}^3[k-4+1] + a_2^3 = 1(k-3) + (k-2) + (k-1) + k;$$

Z wzoru (35) mamy bowiem

$$a_3^3 = 1; \quad a_2^3 = [k + (k-1) + (k-2)]; \quad a_1^3 = \{[k + (k-1)](k-1) + k^2\}; \quad a_0^3 = k^3. \quad (45)$$

Stosując wzór (41) możemy wyznaczyć współczynniki stojące przy składowych odpowiadających (n-4). Są one jak następuje:

$$\begin{aligned} a_0^4 &= a_{3+1-4}^{3+1} = a_0^3 k = k^4 \\ a_1^4 &= a_{3+1-3}^{3+1} = a_{3+1-3}^3 [k - (3+1) + 3] + a_{3-3}^3 = \{[k + (k-1)](k-1) + k^2\}(k-1) + k^3 \\ a_2^4 &= a_{3+1-2}^{3+1} = a_2^3 (k-4+2) + a_1^3 = [k + (k-1) + (k-2)](k-2) + \{[k + (k-1)](k-1) + k^2\} \end{aligned} \quad (46)$$

Przykład 7.

Załóżmy, że chcemy wyznaczyć współczynnik a_2^4 . Zgodnie z wzorem (43) mamy $\ell=4, t=2$.

$$\text{Zatem } a_{4-2}^4 = \sum_{v_0, v_1, v_2} k^{v_0} (k-1)^{v_1} (k-2)^{v_2} \quad (47)$$

$$\text{pod warunkiem } \sum_{j=0}^2 v_j = 2. \quad (48)$$

Warunek (48) można przedstawić w postaci tablicy

v_0	v_1	v_2
2	0	0
0	2	0
0	0	2
1	1	0
1	0	1
0	1	1

Uwzględniając ten warunek we wzorze (47) otrzymujemy

$$a_2^4 = k^2 + (k-1)^2 + (k-2)^2 + k(k-1) + k(k-2) + (k-1)(k-2). \quad (49)$$

Literatura

- Bailey R.W. The number of weak orderings of a finite set. *Social Choice and Welfare*, vol.15, 1998, pp.559-562
- Barthelemy J.P. An asymptotic equivalent for the number of total preorders on a finite set, *Discrete Mathematics*, vol.29, 1980, pp.311-313
- Libura M., Sikorski J. Wykłady z matematyki dyskretnej, cz. I Kombinatoryka, WSISiZ, Warszawa, 2005
- Lipski W., *Kombinatoryka dla programistów*, WNT, 2007
- Lipski W., Marek W. *Analiza kombinatoryczna*, PWN, 1986

Załącznik 1

Zastosowano zapis uproszczony, tzn. (1,2), 3 oznacza uporządkowanie $\{(1,2), 3\}$, gdzie w nawiasach okrągłych ujęto pozycje równoważne. Liczba możliwych uporządkowań obiektów wyznaczana jest, jak w przykładzie 1. Ich suma, dla danego n , określa liczbę wszystkich możliwych uporządkowań zbioru n obiektów i wynosi s_n , gdzie s_n jest dane wzorem (5). Struktury tego samego typu zaznaczono wspólnym kolorem (szarym lub białym).

Struktury pozycji i liczby uporządkowań

n=3		
1°	1, 2, 3	6=3!
2°	(1, 2), 3	3= $\binom{3}{2}$
3°	1, (2, 3)	3
4°	(1, 2, 3)	1
		13

n=4		
1°	1, 2, 3, 4	24=4!
2°	(1, 2), 3, 4	12= $\binom{4}{2}2!$
3°	1, (2, 3), 4	12
4°	1, 2, (3, 4)	12
5°	(1, 2), (3, 4)	6= $\binom{4}{2}$
6°	1, (2, 3, 4)	4= $\binom{4}{3}$
7°	(1, 2, 3), 4	4
8°	(1, 2, 3, 4)	1
		75

n=5		
1°	1, 2, 3, 4, 5	120=5!
2°	(1, 2), 3, 4, 5	60= $\binom{5}{2}3!$
3°	1, (2, 3), 4, 5	60
4°	1, 2, (3, 4), 5	60
5°	1, 2, 3, (4, 5)	60
6°	(1, 2), (3, 4), 5	30= $\binom{5}{2} \cdot \binom{3}{2}$
7°	(1, 2), 3, (4, 5)	30
8°	1, (2, 3), (4, 5)	30
9°	(1, 2, 3), 4, 5	20= $\binom{5}{2}2!$
10°	1, (2, 3, 4), 5	20
11°	1, 2, (3, 4, 5)	20
12°	(1, 2, 3), (4, 5)	10= $\binom{5}{2}$
13°	(1, 2), (3, 4, 5)	10
14°	1, (2, 3, 4, 5)	5= $\binom{5}{4}$
15°	(1, 2, 3, 4), 5	5
16°	(1, 2, 3, 4, 5)	1

541

Struktury pozycji dla $n=6$ i liczby uporządkowań

1°	1, 2, 3, 4, 5, 6	$720=6!$
2°	(1, 2), 3, 4, 5, 6	$360=\binom{6}{2}5!$
3°	1, (2, 3), 4, 5, 6	360
4°	1, 2, (3, 4), 5, 6	360
5°	1, 2, 3, (4, 5), 6	360
6°	1, 2, 3, 4, (5, 6)	360
7°	(1, 2), (3, 4), 5, 6	$180=\binom{6}{2}\binom{4}{2}2!$
8°	(1, 2), 3, (4, 5), 6	180
9°	(1, 2), 3, 4, (5, 6)	180
10°	1, (2, 3), (4, 5), 6	180
11°	1, (2, 3), 4, (5, 6)	180
12°	1, 2, (3, 4), (5, 6)	180
13°	(1, 2), (3, 4), (5, 6)	$90=\binom{6}{2}\cdot\binom{4}{2}$
14°	(1, 2, 3), 4, 5, 6	$120=\binom{6}{3}3!$
15°	1, (2, 3, 4), 5, 6	120
16°	1, 2, (3, 4, 5), 6	120
17°	1, 2, 3, (4, 5, 6)	120
18°	(1, 2, 3), (4, 5), 6	$60=\binom{6}{3}\cdot\binom{3}{2}$
19°	(1, 2, 3), 4, (5, 6)	60
20°	1, (2, 3, 4), (5, 6)	60
21°	(1, 2), (3, 4, 5), 6	60
22°	(1, 2), 3, (4, 5, 6)	60
23°	1, (2, 3), (4, 5, 6)	60
24°	(1, 2, 3), (4, 5, 6)	$20=\binom{6}{3}$
25°	(1, 2, 3, 4), 5, 6	$30=\binom{6}{4}2!$
26°	1, (2, 3, 4, 5), 6	30
27°	1, 2, (3, 4, 5, 6)	30
28°	(1, 2, 3, 4), (5, 6)	$15=\binom{6}{4}$
29°	(1, 2), (3, 4, 5, 6)	15
30°	1, (2, 3, 4, 5, 6)	$6=\binom{6}{5}$
31°	(1, 2, 3, 4, 5), 6	6
32°	(1, 2, 3, 4, 5, 6)	1

Struktury pozycji dla $n=7$ i liczby uporządkowań

1°	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7	$5040=7!$
2°	(1, 2), 3, 4, 5, 6, 7	$2520=\binom{7}{2}5!$
3°	1, (2, 3), 4, 5, 6, 7	2520
4°	1, 2, (3, 4), 5, 6, 7	2520
5°	1, 2, 3, (4, 5), 6, 7	2520
6°	1, 2, 3, 4, (5, 6), 7	2520
7°	1, 2, 3, 4, 5, (6, 7)	2520
8°	(1, 2), (3, 4), 5, 6, 7	$1260=\binom{7}{2}\cdot\binom{5}{2}3!$
9°	1, (2, 3), (4, 5), 6, 7	1260
10°	1, 2, (3, 4), (5, 6), 7	1260
11°	(1, 2), 3, (4, 5), 6, 7	1260
12°	(1, 2), 3, 4, (5, 6), 7	1260
13°	(1, 2), 3, 4, 5, (6, 7)	1260
14°	1, 2, (3, 4), 5, (6, 7)	1260
15°	1, 2, 3, (4, 5), (6, 7)	1260
16°	1, (2, 3), 4, 5, (6, 7)	1260
17°	1, (2, 3), 4, (5, 6), 7	1260
18°	(1, 2), (3, 4), (5, 6), 7	$630=\binom{7}{2}\cdot\binom{5}{2}\cdot\binom{3}{2}$
19°	1, (2, 3), (4, 5), (6, 7)	630
20°	(1, 2), 3, (4, 5), (6, 7)	630
21°	(1, 2), (3, 4), 5, (6, 7)	630
22°	(1, 2, 3), 4, 5, 6, 7	$840=\binom{7}{3}4!$
23°	1, (2, 3, 4), 5, 6, 7	840
24°	1, 2, (3, 4, 5), 6, 7	840
25°	1, 2, 3, (4, 5, 6), 7	840
26°	1, 2, 3, 4, (5, 6, 7)	840
27°	(1, 2, 3), (4, 5), 6, 7	$420=\binom{7}{3}\cdot\binom{4}{2}2!$
28°	(1, 2, 3), 4, (5, 6), 7	420
29°	(1, 2, 3), 4, 5, (6, 7)	420
30°	1, (2, 3, 4), (5, 6), 7	420
31°	1, (2, 3, 4), 5, (6, 7)	420
32°	(1, 2), (3, 4, 5), 6, 7	420
33°	1, 2, (3, 4, 5), (6, 7)	420
34°	(1, 2), 3, (4, 5, 6), 7	420
35°	(1, 2), 3, 4, (5, 6, 7)	420
36°	1, (2, 3), (4, 5, 6), 7	420
37°	1, (2, 3), 4, (5, 6, 7)	420
38°	1, 2, (3, 4), (5, 6, 7)	420

Struktury pozycji dla $n=7$ dok.

39°	(1, 2), (3, 4), (5, 6, 7)	$210 = \binom{7}{2} \cdot \binom{5}{2}$
40°	(1, 2), (3, 4, 5), (6, 7)	210
41°	(1, 2, 3), (4, 5), (6, 7)	210
42°	(1, 2, 3), (4, 5, 6), 7	$140 = \binom{7}{3} \cdot \binom{4}{3}$
43°	1, (2, 3, 4), (5, 6, 7)	140
44°	(1, 2, 3), 4, (5, 6, 7)	140
45°	(1, 2, 3, 4), 5, 6, 7	$210 = \binom{7}{4} 3!$
46°	1, (2, 3, 4, 5), 6, 7	210
47°	1, 2, (3, 4, 5, 6), 7	210
48°	1, 2, 3, (4, 5, 6, 7)	210
49°	(1, 2), (3, 4, 5, 6), 7	$105 = \binom{7}{2} \cdot \binom{5}{4}$
50°	(1, 2), 3, (4, 5, 6, 7)	105
51°	1, (2, 3), (4, 5, 6, 7)	105
52°	(1, 2, 3, 4), (5, 6), 7	105
53°	(1, 2, 3, 4), 5, (6, 7)	105
54°	1, (2, 3, 4, 5), (6, 7)	105
55°	(1, 2, 3, 4), (5, 6, 7)	$35 = \binom{7}{4}$
56°	(1, 2, 3), (4, 5, 6, 7)	35
57°	(1, 2, 3, 4, 5), 6, 7	$42 = \binom{7}{5} 2!$
58°	1, (2, 3, 4, 5, 6), 7	42
59°	1, 2, (3, 4, 5, 6, 7)	42
60°	(1, 2, 3, 4, 5), (6, 7)	$21 = \binom{7}{5}$
61°	(1, 2), (3, 4, 5, 6, 7)	21
62°	1, (2, 3, 4, 5, 6, 7)	$7 = \binom{7}{6}$
63°	(1, 2, 3, 4, 5, 6) 7	7
64°	(1, 2, 3, 4, 5, 6, 7)	1

47293

Załącznik 2.

Generowanie podziałów zbioru ([Lipski], [Libura, Sikorski]).

W tabelach przedstawiono możliwe podziały zbioru n elementów (tzn. typy uporządkowań) dla $n=3, 4, 5$ i 6 na bloki k -elementowe, $k=1, \dots, n$ oraz podano liczby możliwych uporządkowań dla każdego typu. Liczba ta jest równa liczbie permutacji bloków, z jakich składa się dany typ uporządkowania (podział zbioru) n obiektów. Suma tych permutacji, dla danego n , określa liczbę wszystkich możliwych uporządkowań zbioru n obiektów i wynosi s_n , gdzie s_n jest dane wzorem (5). Zastosowano zapis uproszczony: $(1,2), 3$ oznacza $\{\{O_1, O_2\}, O_3\}$, w nawiasach okrągłych $(1,2)$ - odpowiednio $\{O_1, O_2\}$ - ujęto obiekty równoważne.

Typy uporządkowań (podziały) oraz liczba możliwych uporządkowań (kolumny zaciemnione) każdego typu (podziału) dla $n=3, n=4$ oraz $n=5$

n=3				n=4				n=5			
		k	k!			k	k!			k	k!
1°	1, 2, 3	3	6	1°	1, 2, 3, 4	4	24	1°	1, 2, 3, 4, 5	5	120
								2°	(1,5),2,3,4	4	24
								3°	1,(2,5),3,4	4	24
								4°	1,2,(3,5),4	4	24
								5°	1,2,3,(4,5)	4	24
				2°	(1,4),2,3	3	6	6°	(1,4),2,3,5	4	24
								7°	(1,4,5),2,3	3	6
								8°	(1,4),(2,5),3	3	6
								9°	(1,4),2,(3,5)	3	6
				3°	1,(2,4),3	3	6	10°	1,(2,4),3,5	4	24
								11°	(1,5),(2,4),3	3	6
								12°	1,(2,4,5),3	3	6
								13°	1,(2,4),(3,5)	3	6
				4°	1,2,(3,4)	3	6	14°	1,2,(3,4),5	4	24
								15°	(1,5),2,(3,4)	3	6
								16°	1,(2,5),(3,4)	3	6
								17°	1,2,(3,4,5)	3	6
2°	(1,3),2	2	2	5°	(1,3),2,4	3	6	18°	(1,3),2,4,5		24
								19°	(1,3,5),2,4	3	6
								20°	(1,3),(2,5),4	3	6
								21°	(1,3),2,(4,5)	3	6
				6°	(1,3,4),2	2	2	22°	(1,3,4),2,5	3	6
								23°	(1,3,4,5),2	2	2
								24°	(1,3,4),(2,5)	2	2
				7°	(1,3),(2,4)	2	2	25°	(1,3),(2,4),5	3	6
								26°	(1,3,5),(2,4)	2	2
								27°	(1,3),(2,4,5)	2	2

dokończenie

n=3				n=4				n=5			
	k	k!		k	k!		k	k!		k	k!
3°	1,(2,3)	2	2	8°	1,(2,3),4	3	6	28°	1,(2,3),4,5	4	24
								29°	(1,5),(2,3),4	3	6
								30°	1,(2,3,5),4	3	6
	9°	(1,4),(2,3)	2	2	31°	1,(2,3),(4,5)	3	6			
					32°	(1,4),(2,3),5	3	6			
					33°	(1,4,5),(2,3)	2	2			
					34°	(1,4),(2,3,5)	2	2			
					35°	1,(2,3,4),5	3	6			
					36°	(1,5),(2,3,4)	2	2			
	10°	1,(2,3,4)	2	2	37°	1,(2,3,4,5)	2	2			
					38°	(1,2),3,4,5	4	24			
					39°	(1,2,5),3,4	3	6			
40°					(1,2),(3,5),4	3	6				
41°					(1,2),3,(4,5)	3	6				
42°					(1,2,4),3,5	3	6				
4°	(1,2),3	2	2	11°	(1,2),3,4	3	6	43°	(1,2,4,5),3	2	2
								44°	(1,2,4),(3,5)	2	2
								45°	(1,2),(3,4),5	3	6
								46°	(1,2,5),(3,4)	2	2
								47°	(1,2),(3,4,5)	2	2
								48°	(1,2,3),4,5	3	6
12°	(1,2,4),3	2	2	13°	(1,2),(3,4)	2	2	49°	(1,2,3,5),4	2	2
								50°	(1,2,3),(4,5)	2	2
								51°	(1,2,3,4),5	2	2
								52°	(1,2,3,4,5)	1	1
								14°	(1,2,3),4	2	2
								15°	(1,2,3,4)	1	1
5°	(1,2,3)	1	1								
B ₃ =5		s ₃ =13		B ₄ =15		s ₄ =75		B ₅ =52		s ₅ =541	

Typy uporządkowań (podziały) oraz liczba możliwych uporządkowań (kolumny zaciemnione) każdego typu (podziału) dla $n=5$ oraz $n=6$

n=5			n=6				
	k	k!		k	k!		
1°	1,2,3,4,5	5	120	1°	1,2,3,4,5,6	6	720
				2°	(1,6),2,3,4,5	5	120
				3°	1,(2,6),3,4,5	5	120
				4°	1,2,(3,6),4,5	5	120
				5°	1,2,3,(4,6),5	5	120
				6°	1,2,3,4,(5,6)	5	120
2°	(1,5),2,3,4	4	24	7°	(1,5),2,3,4,6	5	120
				8°	(1,5,6),2,3,4	4	24
				9°	(1,5),(2,6),3,4	4	24
				10°	(1,5),2,(3,6),4	4	24
				11°	(1,5),2,3,(4,6)	4	24
3°	1,(2,5),3,4	4	24	12°	1,(2,5),3,4,6	5	120
				13°	(1,6),(2,5),3,4	4	24
				14°	1,(2,5,6),3,4	4	24
				15°	1,(2,5),(3,6),4	4	24
				16°	1,(2,5),3,(4,6)	4	24
4°	1,2,(3,5),4	4	24	17°	1,2,(3,5),4,6	5	120
				18°	(1,6),2,(3,5),4	4	24
				19°	1,(2,6),(3,5),4	4	24
				20°	1,2,(3,5,6),4	4	24
				21°	1,2,(3,5),(4,6)	4	24
5°	1,2,3,(4,5)	4	24	22°	1,2,3,(4,5),6	5	120
				23°	(1,6),2,3,(4,5)	4	24
				24°	1,(2,6),3,(4,5)	4	24
				25°	1,2,(3,6),(4,5)	4	24
				26°	1,2,3,(4,5,6)	4	24
6°	(1,4),2,3,5	4	24	27°	(1,4),2,3,5,6	5	120
				28°	(1,4,6),2,3,5	4	24
				29°	(1,4),(2,4),3,5	4	24
				30°	(1,4),2,(3,6),5	4	24
				31°	(1,4),2,3,(5,6)	4	24
7°	(1,4,5),2,3	3	6	32°	(1,4,5),2,3,6	4	24
				33°	(1,4,5,6),2,3	3	6
				34°	(1,4,5),(2,6),3	3	6
				35°	(1,4,5),2,(3,6)	3	6
8°	(1,4),(2,5),3	3	6	36°	(1,4),(2,5),3,6	4	24
				37°	(1,4,6),(2,5),3	3	6
				38°	(1,4),(2,5,6),3	3	6
				39°	(1,4),(2,5),(3,6)	3	6

ciąg dalszy

n=5				n=6			
		k	kl			k	kl
9°	(1,4),2,(3,5)	3	6	40°	(1,4),2,(3,5),6	4	24
				41°	(1,4,6),2,(3,5)	3	6
				42°	(1,4),(2,6),(3,5)	3	6
				43°	(1,4),2,(3,5,6)	3	6
10°	1,(2,4),3,5	4	24	44°	1,(2,4),3,5,6	5	120
				45°	(1,6),(2,4),3,5	4	24
				46°	1,(2,4,6),3,5	4	24
				47°	1,(2,4),(3,6),5	4	24
				48°	1,(2,4),3,(5,6)	4	24
11°	(1,5),(2,4),3	3	6	49°	(1,5),(2,4),3,6	4	24
				50°	(1,5,6),(2,4),3	3	6
				51°	(1,5),(2,4,6),3	3	6
				52°	(1,5),(2,4),(3,6)	3	6
12°	1,(2,4,5),3	3	6	53°	1,(2,4,5),3,6	4	24
				54°	(1,6),(2,4,5),3	3	6
				55°	1,(2,4,5,6),3	3	6
				56°	1,(2,4,5),(3,6)	3	6
13°	1,(2,4),(3,5)	3	6	57°	1,(2,4),(3,5),6	4	24
				58°	(1,6),(2,4),(3,5)	3	6
				59°	1,(2,4,6),(3,5)	3	6
				60°	1,(2,4),(3,5,6)	3	6
14°	1,2,(3,4),5	4	24	61°	1,2,(3,4),5,6	5	120
				62°	(1,6),2,(3,4),5	4	24
				63°	1,(2,6),(3,4),5	4	24
				64°	1,2,(3,4,6),5	4	24
				65°	1,2,(3,4),(5,6)	4	24
15°	(1,5),2,(3,4)	3	6	66°	(1,5),2,(3,4),6	4	24
				67°	(1,5,6),2,(3,4)	3	6
				68°	(1,5),(2,6),(3,4)	3	6
				69°	(1,5),2,(3,4,6)	3	6
16°	1,(2,5),(3,4)	3	6	70°	1,(2,5),(3,4),6	4	24
				71°	(1,6),(2,5),(3,4)	3	6
				72°	1,(2,5,6),(3,4)	3	6
				73°	1,(2,5),(3,4,6)	3	6
17°	1,2,(3,4,5)	3	6	74°	1,2,(3,4,5),6	4	24
				75°	(1,6),2,(3,4,5)	3	6
				76°	1,(2,6),(3,4,5)	3	6
				77°	1,2,(3,4,5,6)	3	6
18°	(1,3),2,4,5	4	24	78°	(1,3),2,4,5,6	5	120
				79°	(1,3,6),2,4,5	4	24
				80°	(1,3),(2,6),4,5	4	24
				81°	(1,3),2,(4,6),5	4	24
				82°	(1,3),2,4,(5,6)	4	24

ciąg dalszy

n=5			n=6			
	k	k!		k	k!	
19° (1,3,5),2,4	3	6	83°	(1,3,5),2,4,6	4	24
			84°	(1,3,5,6),2,4	3	6
			85°	(1,3,5),(2,6),4	3	6
			86°	(1,3,5),2,(4,6)	3	6
20° (1,3),(2,5),4	3	6	87°	(1,3),(2,5),4,6	4	24
			88°	(1,3,6),(2,5),4	3	6
			89°	(1,3),(2,5,6),4	3	6
			90°	(1,3),(2,5),(4,6)	3	6
21° (1,3),2,(4,5)	3	6	91°	(1,3),2,(4,5),6	4	24
			92°	(1,3,6),2,(4,5)	3	6
			93°	(1,3),(2,6),(4,5)	3	6
			94°	(1,3),2,(4,5,6)	3	6
22° (1,3,4),2,5	3	6	95°	(1,3,4),2,5,6	4	24
			96°	(1,3,4,6),2,5	3	6
			97°	(1,3,4),(2,6),5	3	6
			98°	(1,3,4),2,(5,6)	3	6
23° (1,3,4,5),2	2	2	99°	(1,3,4,5),2,6	3	6
			100°	(1,3,4,5,6),2	2	2
			101°	(1,3,4,5),(2,6)	2	2
24° (1,3,4),(2,5)	2	2	102°	(1,3,4),(2,5),6	3	6
			103°	(1,3,4,6),(2,5)	2	2
			104°	(1,3,4),(2,5,6)	2	2
25° (1,3),(2,4),5	3	6	105°	(1,3),(2,4),5,6	4	24
			106°	(1,3,6),(2,4),5	3	6
			107°	(1,3),(2,4,6),5	3	6
			108°	(1,3),(2,4),(5,6)	3	6
26° (1,3,5),(2,4)	2	2	109°	(1,3,5),(2,4),6	3	6
			110°	(1,3,5,6),(2,4)	2	2
			111°	(1,3,5),(2,4,6)	2	2
27° (1,3),(2,4,5)	2	2	112°	(1,3),(2,4,5),6	3	6
			113°	(1,3,6),(2,4,5)	2	2
			114°	(1,3),(2,4,5,6)	2	2
28° 1,(2,3),4,5	4	24	115°	1,(2,3),4,5,6	5	120
			116°	(1,6),(2,3),4,5	4	24
			117°	1,(2,3,6),4,5	4	24
			118°	1,(2,3),(4,6),5	4	24
			119°	1,(2,3),4,(5,6)	4	24
29° (1,5),(2,3),4	3	6	120°	(1,5),(2,3),4,6	4	24
			121°	(1,5,6),(2,3),4	3	6
			122°	(1,5),(2,3,6),4	3	6
			123°	(1,5),(2,3),(4,6)	3	6

ciąg dalszy

n=5				n=6			
	k	k!		k	k!		k!
30°	1,(2,3,5),4	3	6	124°	1,(2,3,5),4,6	4	24
				125°	(1,6),(2,3,5),4	3	6
				126°	1,(2,3,5,6),4	3	6
				127°	1,(2,3,5),(4,6)	3	6
31°	1,(2,3),(4,5)	3	6	128°	1,(2,3),(4,5),6	4	24
				129°	(1,6),(2,3),(4,5)	3	6
				130°	1,(2,3,6),(4,5)	3	6
				131°	1,(2,3),(4,5,6)	3	6
32°	(1,4),(2,3),5	3	6	132°	(1,4),(2,3),5,6	4	24
				133°	(1,4,6),(2,3),5	3	6
				134°	(1,4),(2,3,6),5	3	6
				135°	(1,4),(2,3),(5,6)	3	6
33°	(1,4,5),(2,3)	2	2	136°	(1,4,5),(2,3),6	3	6
				137°	(1,4,5,6),(2,3)	2	2
				138°	(1,4,5),(2,3,6)	2	2
34°	(1,4),(2,3,5)	2	2	139°	(1,4),(2,3,5),6	3	6
				140°	(1,4,6),(2,3,5)	2	2
				141°	(1,4),(2,3,5,6)	2	2
35°	1,(2,3,4),5	3	6	142°	1,(2,3,4),5,6	4	24
				143°	(1,6),(2,3,4),5	3	6
				144°	1,(2,3,4,6),5	3	6
				145°	1,(2,3,4),(5,6)	3	6
36°	(1,5),(2,3,4)	2	2	146°	(1,5),(2,3,4),6	3	6
				147°	(1,5,6),(2,3,4)	2	2
				148°	(1,5),(2,3,4,6)	2	2
37°	1,(2,3,4,5)	2	2	149°	1,(2,3,4,5),6	3	6
				150°	(1,6),(2,3,4,5)	2	2
				151°	1,(2,3,4,5,6)	2	2
38°	(1,2),3,4,5	4	24	152°	(1,2),3,4,5,6	5	120
				153°	(1,2,6),3,4,5	4	24
				154°	(1,2),(3,6),4,5	4	24
				155°	(1,2),3,(4,6),5	4	24
				156°	(1,2),3,4,(5,6)	4	24
39°	(1,2,5),3,4	3	6	157°	(1,2,5),3,4,6	4	24
				158°	(1,2,5,6),3,4	3	6
				159°	(1,2,5),(3,6),4	3	6
				160°	(1,2,5),3,(4,6)	3	6
40°	(1,2),(3,5),4	3	6	161°	(1,2),(3,5),4,6	4	24
				162°	(1,2,6),(3,5),4	3	6
				163°	(1,2),(3,5,6),4	3	6
				164°	(1,2),(3,5),(4,6)	3	6

dokończenie

n=5			n=6			
	k	k!		k	k!	
41° (1,2),3,(4,5)	3	6	165° (1,2),3,(4,5),6	4	24	
			166° (1,2,6),3,(4,5)	3	6	
			167° (1,2),(3,6),(4,5)	3	6	
			168° (1,2),3,(4,5,6)	3	6	
42° (1,2,4),3,5		6	169° (1,2,4),3,5,6	4	24	
			170° (1,2,4,6),3,5	3	6	
			171° (1,2,4),(3,6),5	3	6	
			172° (1,2,4),3,(5,6)	3	6	
43° (1,2,4,5),3	2	2	173° (1,2,4,5),3,6	3	6	
			174° (1,2,4,5,6),3	2	2	
			175° (1,2,4,5),(3,6)	2	2	
44° (1,2,4),(3,5)	2	2	176° (1,2,4),(3,5),6	3	6	
			177° (1,2,4,6),(3,5)	2	2	
			178° (1,2,4),(3,5,6)	2	2	
45° (1,2),(3,4),5	3	6	179° (1,2),(3,4),5,6	4	24	
			180° (1,2,6),(3,4),5	3	6	
			181° (1,2),(3,4,6),5	3	6	
			182° (1,2),(3,4),(5,6)	3	6	
46° (1,2,5),(3,4)	2	2	183° (1,2,5),(3,4),6	3	6	
			184° (1,2,5,6),(3,4)	2	2	
			185° (1,2,5),(3,4,6)	2	2	
47° (1,2),(3,4,5)	2	2	186° (1,2),(3,4,5),6	3	6	
			187° (1,2,6),(3,4,5)	2	2	
			188° (1,2),(3,4,5,6)	2	2	
48° (1,2,3),4,5	3	6	189° (1,2,3),4,5,6	4	24	
			190° (1,2,3,6),4,5	3	6	
			191° (1,2,3),(4,6),5	3	6	
			192° (1,2,3),4,(5,6)	3	6	
49° (1,2,3,5),4	2	2	193° (1,2,3,5),4,6	3	6	
			194° (1,2,3,5,6),4	2	2	
			195° (1,2,3,5),(4,6)	2	2	
50° (1,2,3),(4,5)	2	2	196° (1,2,3),(4,5),6	3	6	
			197° (1,2,3,6),(4,5)	2	2	
			198° (1,2,3),(4,5,6)	2	2	
51° (1,2,3,4),5	2	2	199° (1,2,3,4),5,6	3	6	
			200° (1,2,3,4,6),5	2	2	
			201° (1,2,3,4),(5,6)	2	2	
52° (1,2,3,4,5)	1	1	202° (1,2,3,4,5),6	2	2	
			203° (1,2,3,4,5,6)	1	1	
B ₅ =52		s ₅ =541	B ₆ =203		s ₆ =4683	

